

Läpinäkyvyyskertomus

1 Oikeudellinen muoto ja omistussuhteet

PricewaterhouseCoopers Oy on suomalaisten asiantuntijoiden omistama yhtiö, jolla on KHT-yhteisön asema. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, johon kuuluvat tytäryhtiöt

- PwC Corporate Finance Oy
- ProConfidence Oy
- Tilintarkastustoimisto Yritystarkastus Oy sekä osakkuusyhtiö
- JHTT-yhteisö PwC Julkistarkastus Oy.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yli kaksi kolmasosaa kaikista yhtiön osakkeista ja niiden tuottamasta äänimäärästä on oltava yhtiössä työskentelevillä Keskuskauppakamarin hyväksymillä tilintarkastajilla tai tilintarkastusyhteisöillä. KHT-tilintarkastajien osuus yhtiön omistuksesta 30. 6. 2007 oli 83 prosenttia.

2 Hallinto

Hallinnointiperiaatteet. PricewaterhouseCoopers Oy:n toimintaa ohjaavat voimassa oleva lainsäädäntö, yhtiöjärjestys sekä toimialaa koskevat lukuisat säännöt, ohjeet ja suositukset. Yhtiön hallinnointiperiaatteiden tavoitteena on avoin, läpinäkyvä ja PwC:n arvojen mukainen johtamistapa. Hallinnon toimintaperiaatteet, valta ja vastuut määritellään kunkin hallintoelimen työjärjestyksessä.

Hallintoelimet. PricewaterhouseCoopers Oy:n hallinnosta vastaavat yhtiökokous, hallitus sekä toimitusjohtaja yhtiön johtoryhmän avustuksella.

Yhtiökokous. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain joulukuun loppuun mennessä. Kokouksessa on tehtävä osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat päätökset sekä määrättävä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista. Lisäksi vahvistetaan osakkeen lunastushinta ja käsitellään muut kokouksessa mainitut asiat.

PricewaterhouseCoopers Oy:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 11. 12. 2006.

Hallitus. Yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiökokous valitsee vuosittain hallituksen, johon kuuluu vähintään viisi ja enintään yhdeksän jäsentä. Jäsenistä yli 2/3 on oltava yhtiössä työskenteleviä Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Nykykäytännön mukaan hallitus muodostuu senior partnereista. Ehdotuksen hallituksen jäsenistä tekee yhtiökokoukselle osakaspaneeli.

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus huolehtii myös siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus hyväksyy yhtiön strategian, liiketoimintasuunnitelman ja budjetin sekä valvoo niiden toteutumista. Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja Territory Senior Partnerin ja hyväksyy johtoryhmän jäsenten nimittämisen sekä päättää heidän palkitsemisestaan. Hallituksessa käsiteltävät asiat esittelee toimitusjohtaja.

Hallituksen jäseninä 30. 6. 2007 päätyneellä tilikaudella olivat Hannu Pellinen (puheenjohtaja), Ilkka Kajas, Kim Karhu, Klaus Kera-

vuori, Heikki Lassila, Göran Lindell ja Johanna Perälä. Hallitus kokoontui tilikauden aikana 11 kertaa. Hallituksen toimintaa ja työskentelytapoja arvioidaan vuosittain. Arviointi tapahtuu itsearviointina.

Territory Senior Partner. PricewaterhouseCoopers Oy:n hallitus nimittää Territory Senior Partnerin, joka vastaa Suomen PwC:n toiminnasta PwC-ketjuun päin ja toimii Suomen edustajana PwC-ketjun toimielimissä.

Toimitusjohtaja. PricewaterhouseCoopers Oy:n hallitus nimittää toimitusjohtajan, jonka yhtiöjärjestyksen mukaisesti tulee olla yhtiössä työskentelevä Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön johtamisesta, strategian toteuttamisesta ja liiketoiminnan kehittämisestä hallituksen ohjeiden ja sääntöjen mukaisesti. Toimitusjohtajan apuna toimii johtoryhmä, jonka puheenjohtaja toimitusjohtaja on.

Yhtiön toimitusjohtajana on vuodesta 2003 alkaen toiminut KHT Johan Kronberg. Sovitun rotaatiosuunnitelman mukaisesti uutena toimitusjohtajana aloitti 1. 11. 2007 KHT Jan Holmberg. Johan Kronberg jatkaa yhtiön palveluksessa Territory Senior Partnerina ja KHT-tilintarkastajana.

Johtoryhmä. Yhtiöllä on johtoryhmä, johon kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi liiketoiminta-alueiden johtajat, operatiivinen johtaja, henkilöstöjohtaja ja Risk and Quality Management -partneri. Johtoryhmän jäsenet nimittää toimitusjohtaja, joka toimii ryhmän

Yhtiön hallinnointiperiaatteiden tavoitteena on avoin, läpinäkyvä ja PwC:n arvojen mukainen johtamistapa.

puheenjohtajana. Johtoryhmän jäsenenä 30.6.2007 päättyneellä tilikaudella olivat Johan Kronberg (puheenjohtaja), Eero Alho, Jan Holmberg, Marko Korhikoski, Merja Lindh, Hannele Selesvuo, Mauno Tervo, Markku Tynjälä ja Kai Wist.

Johtoryhmällä ei ole lakiin tai yhtiöjärjestykseen perustuvaa toimivaltaa. Sen pääasiallisena tehtävänä on avustaa toimitusjohtajaa operatiivisessa johtamisessa ja hallituksen päätösten toimeenpanossa. Johtoryhmä ohjaa ja kehittää yhtiön toimintaa siten, että hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan.

Johtoryhmä kokoontui tilikauden aikana 12 kertaa.

Partnerit. Yhtiössä on kaksi partneriluokkaa: Associated Partnerit ja Equity Partnerit (osakkaat), joista jälkimmäiset omistavat yhtiön osakkeita.

Tilikauden päättyessä yhtiössä oli 59 partneria, joista Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia oli 44. Kaikki partnerit työskentelivät yhtiössä. Molempien partneriryhmien oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät osakeyhtiölain, yhtiöjärjestyksen sekä osakas- tai partnerisopimuksen perusteella.

Osakas- ja partnerikokoukset. Osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen tarkoittamaa ylintä päätäntävaltaa yhtiössä käyttävät osakkaat yhtiökokouksissa. Osakas- ja partnerisopimuksessa mainittuihin asioihin liittyvää päätäntävaltaa osakkaat ja partnerit käyttävät osakas- ja partnerikokouksissa.

Palkitsemisvaliokunta. Partnereiden palkitsemisesta päättää palkitsemisvaliokunta, jonka jäsenenä toimivat hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja, liiketoiminta-alueiden johtajat ja osakaspaneelin puheenjohtaja. Palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat 30.6.2007 päättyneellä tilikaudella Hannu Pellinen (puheenjohtaja), Jan Holmberg, Marko Korhikoski, Johan Kronberg, Merja Lindh ja Kai Wist.

Osakaspaneeli. Osakaspaneelin tehtävänä on valmistella yhtiön hallintoa ja partnerivalintoja koskevia asioita yhtiökokouksia sekä osakas- ja partnerikokouksia varten.

Osakaspaneelin jäsenet valitaan yhtiökokouksessa ja he edustavat kaikkia liiketoiminta-alueita. Osakaspaneeliin kuuluu yhdeksän jäsentä, joista vuosittain on erovuorossa kolme. Osakaspaneelin jäsenenä 30.6.2007 päättyneellä tilikaudella toimivat Merja Lindh (puheenjohtaja), Matias Lindholm, Pekka Loikkanen, Markku Marjomaa, Eeva Miettinen, Ola Saarinen, Henrik Sormunen, Juha Tuomala ja Johan Weckman.

3 Kuvaus PwC-ketjun oikeudellisesta ja rakenteellisestä kokonaisuudesta

PricewaterhouseCoopers Oy kuuluu jäsenenä kansainväliseen PricewaterhouseCoopers-ketjuun, jonka kaikki jäsenet ovat juridisesti itsenäisiä yhtiöitä, joilla on paikallinen omistus ja johto. Jäsenyhtiöitä yhdistää jäsenyys PricewaterhouseCoopers International Limitedissä (PwCIL), joka on englantilainen yhtiö (company limited by guarantee) ja joka koordinoi ketjun

jäsenyhtiöiden tiettyjä toimintoja.

PwCIL:n ensisijaiset tehtävät ovat (i) uusien markkinoiden identifioiminen ja niihin liittyvien strategioiden kehittäminen; (ii) PwC:n sisäisten tuote-, taito- ja tietoverkoston vahvistaminen; (iii) PwC:n brändin tunnettuuden edistäminen; sekä (iv) yhteisten riskienhallinta- ja laatustandardien sekä riippumattomuuteen liittyvien menettelytapojen yhdenmukaisen soveltamisen varmistaminen jäsenyhtiöissä. PwCIL ei tarjoa palveluita asiakkaille, vaan kaikki asiakastoimeksiannot hoidetaan itsenäisissä ketjun jäsenyhtiöissä, jotka toimivat omaan lukuunsa eivätkä PwCIL:n puolesta.

PricewaterhouseCoopers-ketjuun liittyessään jäsenyhtiöt saavat oikeuden käyttää PricewaterhouseCoopersin nimeä sekä saavat käyttöönsä ketjun yhteiset resurssit, metodologiat ja tietotaidon. Vastaavasti kullakin jäsenyhtiöllä on velvollisuus noudattaa tiettyjä ketjun yhteisiä toimintaperiaatteita sekä ylläpitää PwCIL:n johdon hyväksymiä PwC-ketjussa noudatettavia standardeja. Useimmat jäsenyhtiöt kuuluvat myös johonkin PwC:n alue-organisaatioon, jonka tarkoituksena on edistää jäsenten välistä yhteistyötä sekä yhtenäisten strategioiden ja riskienhallinta- ja laatustandardien soveltamista.

PwCIL-jäsenyytensä lisäksi PricewaterhouseCoopers Oy on PricewaterhouseCoopers Eurofirms CVBA:n (Eurofirms) jäsen. Eurofirms on Belgian lain alainen osuuskunta (cooperative company), ja se on myös PwCIL:n jäsenyhtiö. PricewaterhouseCoopers Oy:n lisäksi Eurofirmsin jäseniä ovat PricewaterhouseCoopers-ketjun jäsenyhtiöt 19 muusta Euroopan maasta.

Eurofirmsin tavoitteena on sen jäsenyhtiöiden välistä yhteistyötä edistämällä kehittää niiden liiketoimintaa siten, että saavutetaan parempi markkinapenetraatio, tehokkaampi toimintojen ja resurssien koordinointi sekä suuremmat toiminnalliset kustannussynergiat. Kaikki Eurofirmsin jäsenyhtiöt ovat itsenäisiä yhtiöitä.

4 Kuvaus sisäisestä laadunvarmistusjärjestelmästä

PricewaterhouseCoopers-ketjuun kuuluvissa yhtiöissä on käytössä yhtenäinen laadunvalvontajärjestelmä, jonka tarkoituksena on varmistua siitä, että tehty työ vastaa sekä ammatillisia standardeja että PwC:n korkeita laatuvaatimuksia. PwC:llä on käytössä yhteneväiset laatua ja palveluiden suorittamista koskevat standardit, toimintaperiaatteet ja menettelytavat. Näiden noudattamisen valvonnasta vastaa globaali Risk and Quality Management -tiimi, johon kuuluu jokaisesta maasta vähintään yksi Risk and Quality Management Partner. Hänen vastuullaan on sisäisen laadunvalvontajärjestelmän käyttöönottoaminen, valvonta ja ylläpitäminen omassa maassaan.

PricewaterhouseCoopersilla on varmennustoimeksiantoja koskeva laaduntarkastusohjelma, jota noudatetaan kaikissa PwC-ketjuun kuuluvissa yhtiöissä. Yksittäiset PwC-yhtiöt voivat täydentää globaalia ohjeistusta paikallisen lainsäädännön edellyttämällä lisätoimenpiteillä. Tämän ohjelman mukaan kaikki KHT-, HTM- ja JHTT-tilintarkastajat ovat laaduntarkastuksen kohteena vähintään joka kolmas vuosi.

Laadunvalvonnan tulokset raportoidaan sekä PricewaterhouseCoopers Oy:n ylimmälle

johdolle että PwC:n globaalille johtoryhmälle. Raportti sisältää laadunvalvonnassa esille tulleiden tärkeiden havaintojen lisäksi myös niiden perusteella tehdyt toimenpidesuosituksiset. Raportin pohjalta laaditaan toimintasuunnitelma mahdollisesti havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Yhtiön johto valvoo hyväksytyntoimintasuunnitelman toimeenpanoa.

PricewaterhouseCoopers Oy:ssä on implementoitu ISQC 1 -standardi (International Standard on Quality Control 1) ”Laadunvalvonta tilintarkastusyhteisöissä, jotka suorittavat menneitä kausia koskevaan taloudelliseen informaatioon kohdistuvia tilintarkastuksia ja yleisluonteisia tarkastuksia sekä muita varmennustoimeksiantoja ja liitännäispalveluja”. Käytössä on myös standardin edellyttämä laadunvalvontajärjestelmä.

Kaikki yhtiön palveluksessa olevat KHT-tilintarkastajat ovat myös KHT-yhdistyksen yhteydessä toimivan laatulautakunnan suorittaman ulkoisen laadunvalvonnan kohteena. Ulkoinen laadunvalvonta toteutetaan viiden vuoden välein. Keskuskauppakamarin tilintarkastuslautakunta valvoo ulkoisen laaduntarkastuksen toteuttamista ja KHT-yhdistys raportoi suorittamistaan laaduntarkastuksista ja niiden tuloksista tilintarkastuslautakunnalle. Vastaavasti HTM- ja JHTT-tilintarkastajat ovat kyseisten yhdistysten laadunvalvonnan kohteina.

5 Viimeisen laadun-tarkastuksen ajankohta

Vuotta 2006 koskeva sisäinen laaduntarkastus listatuista ja ns. korkean riskin yhtiöistä valmistui 6.9.2007. Tarkastuksesta raportoitii

hallitukselle, johtoryhmälle ja PwC-ketjun johtoryhmälle syyskuun aikana. Ei-listattujen yhtiöiden laaduntarkastus saadaan päätökseen marraskuun loppuun mennessä.

6 Luettelo julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhteisöistä sekä luotto- ja vakuutuslaitoksista, joissa tilintarkastusyhteisö on viimeksi kuluneen tilikauden aikana valittu tilintarkastajaksi

PricewaterhouseCoopers Oy:n internet-sivuilla julkaistaan erikseen luettelo niistä julkisen kaupankäynnin kohteena olevista yhteisöistä sekä luotto- ja vakuutuslaitoksista, joissa tilintarkastusyhteisö on viimeksi kuluneen tilikauden aikana valittu tilintarkastajaksi.

7 Riippumattomuusohjeet ja kuvaus niiden noudattamisen valvonnasta

PwC-ketjuun kuuluvissa yhtiöissä noudatetaan PwC:n globaaleja riippumattomuussääntöjä, jotka sisältävät riippumattomuuteen liittyvät vähimmäisvaatimukset ja joita sovelletaan kaikissa PwC-yhtiöiden suorittamissa varmennustoimeksiantoissa. Säännöissä on soveltuvin osin eriytetty tilintarkastusasiakkaita ja ei-tilintarkastusasiakkaita koskevat säännöt. Riippumattomuussäännöt perustuvat SEC-yhtiöiden osalta SECin riippumattomuussääntöihin ja muiden yhtiöiden osalta IFACin (International Federation of Accountants) eettisiin ohjeisiin. IFACin eettisiin ohjeisiin perustuvat säännöt ovat tilintarkastusasiakkaiden osalta

Riippumattomuutta koskevat säännöt ovat ehdottomia ja niiden noudattamista valvotaan.

tietyiltä osin kuitenkin IFACia tiukemmat.

PricewaterhouseCoopers Oy:ssä noudetaan tiukkaa uusien asiakkaiden ja toimeksiantojen hyväksymismenettelyä. Toimintaperiaatteena on myös varmistaa, että asiakkuuteen tai toimeksiantoon ei liity eturistiriitoja, jotka saattaisivat vaarantaa yhtiön riippumattomuuden, rehellisyyden ja objektiivisuuden.

Riippumattomuutta koskevat säännöt ovat ehdottomia ja niiden noudattamista valvotaan. Käytössä ovat PwC:n globaalit riippumattomuusjärjestelmät ja tietokannat (Global Portfolio System, Global Entity Management System ja Authorization of Services System), joiden avulla voidaan varmistua muun muassa siitä, että henkilökunnan arvopaperiomistukset ja tilintarkastusasiakkaille tarjottavat palvelut eivät ole riippumattomuussääntöjen vastaisia. Henkilökunnan tietämys riippumattomuusasioissa pidetään ajan tasalla sisäisillä tiedotteilla ja koulutuksella.

Yhtiön kaikki asiantuntijat antavat vuosittain vahvistuksen riippumattomuussääntöjen noudattamisesta. Kaikki PwC-ketjuun kuuluvat yhtiöt osallistuvat myös vuosittain globaalisti organisoituun riippumattomuussääntöjen noudattamisen tarkastukseen, jonka kohteena ovat tilastollisella otannalla valitut partneri- ja manager-tason asiantuntijat. Riippumattomuusvahvistusten sekä edellä mainitun tarkastuksen perusteella esiin tulleet riippumattomuussääntöjen rikkomukset raportoidaan PwC:n johdolle. Havaittuihin riippumattomuussääntöjen rikkomuksiin sovelletaan yhtiön kurinpidollisia periaatteita.

8 Ammattitaidon ylläpitämistä ja kehittämistä koskevat periaatteet

Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen on PricewaterhouseCoopers Oy:n strategian keskeinen osa. Koulutus on monipuolista ja jatkuvaa ja se perustuu strategiasta johdettuihin tavoitteisiin ja asiakastyössä havaittuihin tarpeisiin. Maailmanlaajuisen PwC-ketjun koulutustarjonta tarjoaa mahdollisuuksia sekä syventävään erikoistumiseen että laaja-alaiseen osaamisen kartuttamiseen.

Koulutus jakautuu yksikkö-, toimiala- ja toimeksiantokohtaisesti tekniseen asiantuntijakoulutukseen, asiakassuhdejohtamisen ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen sekä PwC:n toimintatapoihin, kulttuuriin ja arvoihin keskittyvään koulutukseen.

Koulutuksen avulla yhtiö pyrkii sitouttamaan henkilöstön itsensä kehittämiseen sekä yhdistämään henkilöiden omat uratoiveet liiketoiminnan tarpeisiin.

Henkilöstön kehittämisen tärkeänä tavoitteena on yksilön tarpeiden ja työn yhteen sovittaminen. Johtamisen tukena käytettävät kehityskeskustelut, valmennus- ja mentorointimenetelmät tukevat tätä.

9 Taloudelliset tiedot toiminnan laajuudesta

Konsernin liikevaihto oli 30. 6. 2007 päättyneellä tilikaudella 74,2 miljoonaa euroa, joka jakaantui eri liiketoiminta-alueiden osalta seuraavasti:

- tilintarkastus 45,4 miljoonaa euroa
- verokonsultointi 13,3 miljoonaa euroa
- neuvontapalvelut 15,4 miljoonaa euroa.

10 Partnereille maksettavien korvausten perusteet

Partnereiden palkitsemisessa noudatetaan osakas- ja partnerikokouksen hyväksymää ansiojärjestelmää, joka on pääperiaatteiltaan samanlainen koko PwC-ketjussa. Ansiojärjestelmään tehtävistä muutoksista päättää palkitsemisvaliokunta ja merkittävät muutokset viedään hallituksen sekä osakas- ja partnerikokouksen hyväksyttäväksi.

Partnereiden palkitsemisesta päättää palkitsemisvaliokunta. Palkitseminen perustuu partnerille vuosittain asetettujen henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen, arvojen mukaiseen toimintaan sekä yhtiön taloudelliseen tulokseen. Palkitsemisessa otetaan huomioon myös partnerin rooli yhtiön organisaatiossa. ■